

Txaro Arteaga

EMAKUNDEKO ZUZENDARIA

■ Txaro Arteaga Emakundeko zuzendariarekin aritu gara hizketan. Pekingo Munduko Emakumeen Konferentziaren berri eman digu eta han egun horietan bizi izan den giroa gertu-gertutik ezagutzeko aukera izan dugu. Herrien pentsamendu kontrajarriak eztabaidan egon dira konfe-

rentzian, eta ideia asko zalantzan jarri dira. Hala ere, emakumeon eskubideak lortzea giza eskubideak errespetatzea dela dioen ideia gero eta gertuago dagoela adierazi du Txaro Arteagak. Bere ustez, XXI. mendeak emakumeari ate asko irekiko dizkio. ■

«Indar handia dugu egoera aldatzeko»

AMAGOIA MUJKA / DONOSTIA

EGUNKARIA.— Nolako da egiten duzun balorazioa. Zer moduz ibili zarete Pekinen?

TXARO ARTEAGA.— Oso interesgarria eta benetan merezi izan duen esperientzia da. Gauza bat da Gobernu Kanpoko Erakundearen foroa eta bestea ofizialki Estatuaren konferentzia. Biak ezberdinak izan dira baina biak oso beharrezkoak eta interesgarriak.

EGUNKARIA.— Zure ustez, Nairobikoarekin konparatuz, aurreapausorik izan al da? Zein alde egon da bien artean?

ARTEAGA.— Hau aztertzerakoan, uste dut historia pixka bat egin eta gauza bakoitza prozesuan kokatu behar dela. 1979an Nazio Batuek 'Emakumeen edonolako diskriminazioa saihesteko konbentzioa' egin eta onartu ostean, estatuak pixkanaka sinatuz joan dira urte hauetan zehar, baina Pekingoa iritsi arte ez zuten guztiek sinatu. Pekinen NBE osatzen duten herrialde guztiek sinatu dute agiria. Beraz, beharturik daude, emakumeen egoera hobetzeko neurriak hartzera. Gai hau gai pribatua izatetik dimentsio politiko bat hartzera igaro da. Nairobiri batez ere egin zena estrategia batzuk finkatzea izan zen, Emakunde bezalako erakundeak sortzeko gomendioa kasu. Hamarkada honetan politikoki hasi gara lanean gai honetan. Pekin politikoen kontsolidazioa izan da.

EGUNKARIA.— Nola da posible hainbeste estatu ados jartzea?

ARTEAGA.— Mirari bat da. Hainbeste estatu, balore eta erligio, interes kontrajarriak dituzten herriak, horrelako plataforma batean ados jartzea eta gainera gauza konkretuetan oso positi-

boa da. Estatu bakoitzaren interesak oso gogorrak dira baina, era berean, iritzia bateratzeko eta kontsentsua iristeko borondate handia dago.

EGUNKARIA.— Nolabait, giza eskubideak estatu bakoitzaren eta norberaren interesen gainetik jartzeko ahalegin bat egin dela esan nahi al du horrek?

ARTEAGA.— Plataforma honetan agian gehien eztabaidatu den gaia horixe izan da. Estatu jakin batzuek, islamista konfesionalek eta Vatikanoren aldekoek esaten zuten ohitura, tradizioak eta baloreak eskubide horien gainetik zeudela, eta azkenean plataforman eta deklarazioan tradizioa kontuan hartu da baina beti ere giza eskubideak eragozten ez dituzten bitartean. Argi ikusi da betirako eta deklarazio unibertsalean, giza eskubideak emakume eta gizonentzat eskubide berberak direla.

EGUNKARIA.— Prentsari begira, zabaldu den mezua emakumeen sexualitatearen eskubideetan eman diren aurrerapausoak izan dira. Ez al dira asko murrizten berez plataformak dituen asmoak?

ARTEAGA.— Uste dut garrantzitsua dela, lehenengo aldiz, emakumeak sexualitateari buruz libreki erabakitzeke eskubidea duela adierazi baita. Hala ere, puntu asko izan dira oso eztabaidatuak, ez hori bakarrik. Giza eskubideak, familia eta baliabide ekonomikoak oso eztabaidatuak izan dira adibidez.

EGUNKARIA.— Nola ikusi dituzu islamisten, Vatikanoren eta herri garatuen arteko gatazkak?

ARTEAGA.— Oso normala da hainbeste ezberdintasun dituzten herrien artean gatazka izatea. Eztabaida batzuk gogorrak izan

«Argi ikusi da betirako eta deklarazio unibertsalean, giza eskubideak emakume eta gizonentzat eskubide berberak direla».

Pekingo Konferentzia positiboa izan da Arteagarentzat.

«Pekinen gailendu dena bertako emakumeen arteko kidetasuna eta elkartasuna izan da».

ziren. Herri islamikoetakoak —bitxikeria bezala— eskubide sexualak eztabaidatzean sexu hitza entzun hutsagatik urduri jartzen ziren. Batzuek esaten duteenez, euren hizkuntzetan sexualitate hitza bera ere ez da existitzen. Pentsa, beraz, nolako eztabaidak sortuko ziren han.

EGUNKARIA.— Gobernu Kanpoko Erakundearen foroa nolako izan da. Egin al dio ekarpenik konferentzia ofizialari?

ARTEAGA.— Hura eztanda baten antzekoa izan da. Mundu guztiko emakumeak 350 lan taldetan bildurik, oso biziak. GKEek beren ordezkariak bazuten gobernue-

tako konferentzian eta gainera nahiko garrantzitsua. GKE ezberdinak bertan agertzen ziren eta euren proposamenak egiten zituzten, modu ezberdinetan gainera.

EGUNKARIA.— Mugimendu feministaren ekarpena zenbaterainokoa izan da?

ARTEAGA.— Oso garrantzitsua. Hau guztia mugimendu feministaren ondorio bat da. Prozesu guztia ikusi behar da. Feministok ez bagenu borroka hau beharrezko ikusiko, ez litzateke hori guztia egingo. Nolabait mugimendu feministak esandakoa onartzen da. Dimentsio politikoa hartzen du gero.

EGUNKARIA.— Txostena esku artean izanda nolako aplikazioa izango du, konkretuki, hemen, Euskal Herrian?

ARTEAGA.— Emakumeen eskubideak dimentsio politikoa hartzen dutenean, hortxe sortzen gara gu, Emakunde. Gure plana eta plataformaren kokapena azken batean berdina da. Hala ere, behar-beharrezkoa da emakumeek bat egitea eta bultzatzea hau guztia. Bakoitzak bere lekutik. Aldaketa ez du txosten bategi ekarriko, egunez egun aldatu behar dira gauzak. Txostena azken batean emakumeen borroken eskaeren ondorioa da. Emakumeen eskubideen alde borrokatzea giza eskubideen alde egitea da azken batean eta hori norberak ahal duen neurrian gauzatzeko ardura du.

Pekinen gailendu dena bertako emakumeen arteko kidetasuna eta elkartasuna izan da. Horrek ditugun zailtasun guztiak gainditzeko adina indar ematen du. Gauza asko aldatu behar dira baina emakumeek indar handia dugu egoerak aldatzeko.

ARGIA

Gure ekipo komertzialean lan egingo duen pertsona bat behar dugu.

Kontutan hartuko ditugu:

- Lan komertzialean esperientzia.
- Komunikabideekiko zaletasuna.
- Ardurak hartzeko prestutasuna.

Interesatzen bazaizu,

bidali zure kurrikuluma helbide honetara:

ARGIA (Komertzial saila)

Zirkuitu ibilbidea, 15

20160 LASARTE-ORIA

Tel: (943) 37 15 45

OKINDEGIA ETA GOZOTEGI ETXEKOAK

MARCO S
panificadora

• Urdaburu Kalea, 2 - B. Irujo - Tel.: 52 95 98 - LEZO
• Urdaburu P. 4.5 Pabilioia - 27 Industrialdea - Tel.: 45 09 66 - MARTUTENE
• Ategorrieta Etorbidea, 33 - Tel.: 27 48 48 - DONOSTIA